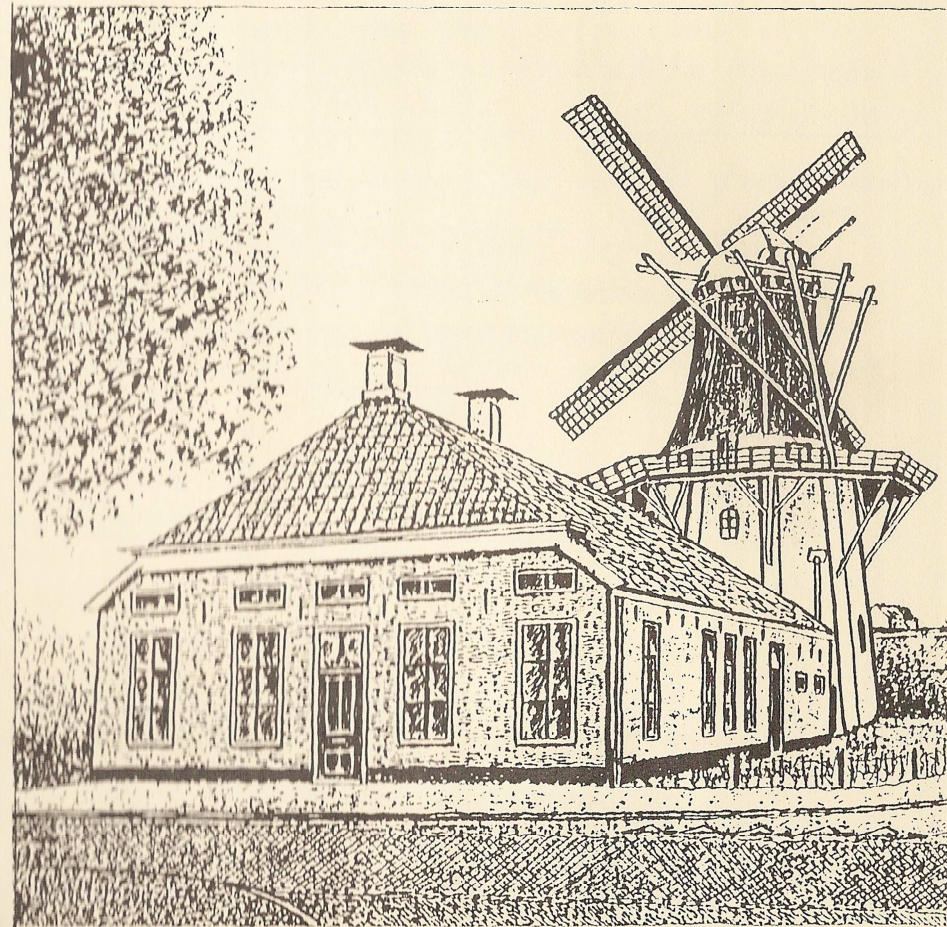

MOLENMAKERS-
BEDRIJF

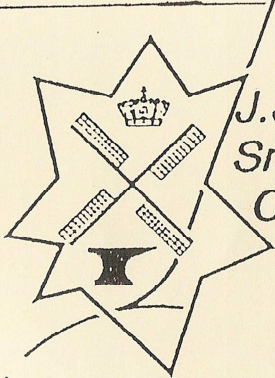
Roemeling
en
Molema

Kerklaan 5, Scheemda
Telefoon 05979-1660

MULDERSNIJS

MOLENWERK GROEP OOST-GRONINGEN

**J.J Naaijer v/h J. Buurma
Smederij en Roedenmaker
Constructie en reparatie**

Voorstraat 26
9696 XH
Oudeschans
Tel: 05977-291

MULDERSNIJS.

Mededelingenblad van de:
Stichting Molenwerkgroep Oost Groningen.
Secretariaat: Hamrikkerweg 56-9943 PB-Nw Scheemda.
Muldersnijs verschijnt 4x per jaar en wordt mede
mogelijk gemaakt door onze adverteerders.
Redactieadres: F.Clockstraat 162-9665 BJ-Oude Pekela

REDACTIELEDEN.

Sietske Bezema-Tel	Bert Schaafsma
Bertus Buiskool	Hans Tiddens
Gerda Koster	Bas Hoogstraten
Bé Oomkens	Grieto de Vries

BESTUURSLEDEN:

Voorzitter	K.Strijk
Secretaresse	E.Bartelds
Penningmeester	G.G.I.Koster-Westervaarder
Leden	S.Bezema-Tel
	M.Venhuizen.
	D.J.Tinga
	G.J. de Vries
	H.Bossen

POSTBANK: 3025139

Postbus 47-9695 ZG-Bellingwolde.

BIOTOOPWACHT:

B.Oomkens. Nassaustraart 65. 9675 EN Winschoten.

INSTRUCTEURS:

L.E.Buiskool	G.G.I.Koster-Westervaarder
R.L.Lemminga	B.Oomkens
D.J.Tinga	

ILLUSTRATOR:

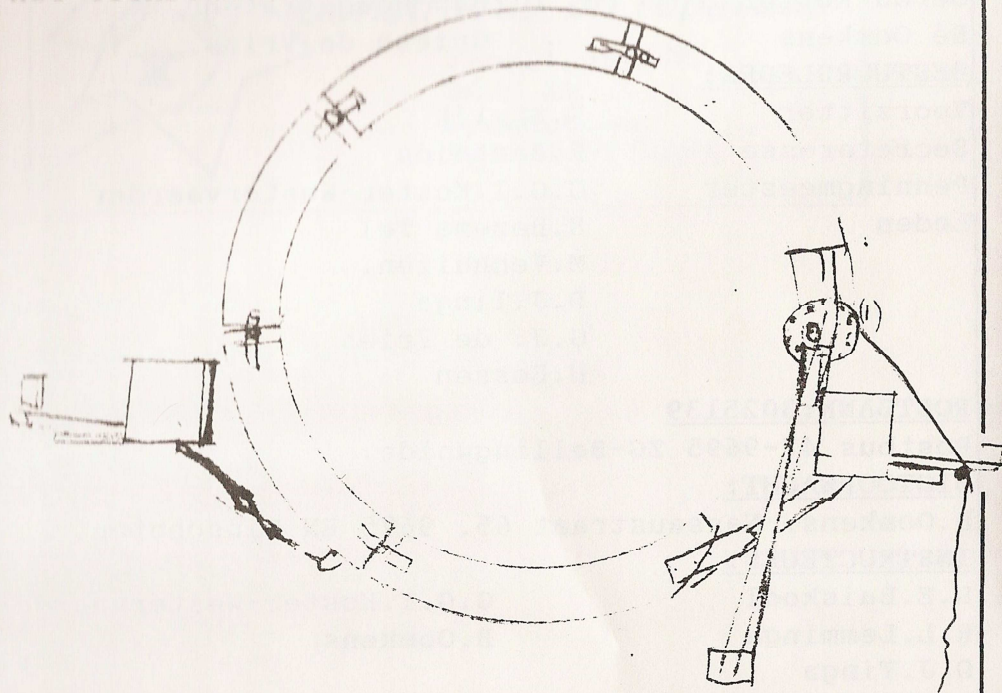
André Schuthof

De redactie behoudt zich het recht voor om de aan-
geleverde copy niet te plaatsen of in te korten.
Negende jaargang - nummer 33 - 29 maart 1995.

Volgende copy voor 1 juni 1995.

EEN ZELDZAAMHEID.

Je vindt het op slechts drie molens in Nederland.
In onze regio komt het niet voor.
Een vlaamse vang zonder rust en rijklamp.
Hè????? Geen rust en rijklamp zult U denken?
Maar toch bestaat het!
Ze zijn hier vervangen door een ketting met
schroefdraad, zodat het verstelbaar is.
De bevestiging is onder het linker voeghout en aan
het teenstuk. (zie tekening)

EEN ZELDZAAMHEID 2.

De drie molens die dit bezitten zijn:

1-"De Maasmolen" in Nederasselt bij Nijmegen.

Dit is een gesloten standerdmolen.

Bouwjaar 1741 en eigendom van de gemeente
Heumen.

Hij is zwart-rood geschilderd.

2-"De Vlijt" in Geffen.

Dit is een gesloten standerdmolen.

Bouwjaar 1685 en eigendom van de gemeente
Maasdonk.

De molen is te zien vanaf de A50 Nijmegen-
Den Bosch.

Wie in het boek Brabantse molens uit 1973 kijkt
en er vervolgens een afbeelding uit de jaren 90
naast legt, kan zelf zien dat de redding zeker de
moeite waard geweest is.

3-"De Mariamolen" in Haps.

Dit is een zeskante beltmolen.

Bouwjaar 1812 en eigendom van de gemeente
Cuyk en Sint Agatha.

Zeskanten zijn vrij zeldzaam; maar een zeskante
beltmolen! waar vind je die?

Tussen Nijmegen en Venlo in Haps, in een gebied
waar ooit de enige stander met drie verdiepin-
gen stond. (nu staat er nog één in Wanrooy)

Oorspronkelijk was de molen als grondzeiler ge-
bouwd.

De bediening geschiedt d.m.v. een vangtrommel.

In zijn huidige vorm is deze molen een bezoek
zeker waard.

Voor een kontaktadres kan men zich wenden tot de
schrijver van dit stuk.

AGENDA.

- 1 april Gilde vergadering te Arnhem.
- 8 april Excursie molenwerkgroep oost-groningen
- 20 april Vergadering Vrienden te Groningen
- 22 april Gilde(regio) vergadering te Paterswolde
- 24 april 80ste VERJAARDAG LEMMINGA
- 13 mei Nationale molendag na afloop naar PEKELA
- 5 juni Noord-Duitse molendag
- 11 juni Oost-groninger molendag
- 24 juni "De Korenbloem" te Vriescheloo 100 jaar
- 25 juni 100 jarig bestaan van "De Korenbloem"

SMEDERIJ BUURMA IN ANDERE HANDEN.

De smederij van Buurma in Oudeschans, is kortgeleden van eigenaar veranderd.

Het bedrijf wordt voortgezet door Dhr. J. J. Naayer, die al 25 jaar in de metaalbranche werkzaam is geweest.

Hier heeft hij ervaring opgedaan in onder meer smeden, lassen en draaien

De produktie van roeden zal op dezelfde voet worden voortgezet.

Evenals bij Buurma het geval was, kan ook nu des gewenst ieder wieksysteem gemaakt worden.

Ook andere ijzeren onderdelen in of aan een molen, zoals bijvoorbeeld engels kruiwerk, kunnen in de smederij vervaardigd worden.

Naast het bouwen van molenroeden wil de heer Naayer zich gaan toeleggen op het vervaardigen van ambachtelijk gesmeed ijzerwerk voor molens en andere oude bouwwerken; bijvoorbeeld: muurankers, scharnieren, scheer- en lunsbouten, maanijzers en ander smeedwerk.

Ook met de hand gesmede sier- of gebruiksvoorwerpen zullen in de toekomst gemaakt worden.

Behalve voor de hierboven beschreven werkzaamheden kan men in de nu 100 jaar bestaande smederij, ook voor andere opdrachten terecht.

Zo is de heer Naayer op het moment bezig aan de bouw van een stalen kunstwerk, dat een plaatsje zal krijgen bij het winschoter ziekenhuis.

En natuurlijk staat, voor de boer die iets kapot heeft aan één van zijn werktuigen, de deur altijd open.

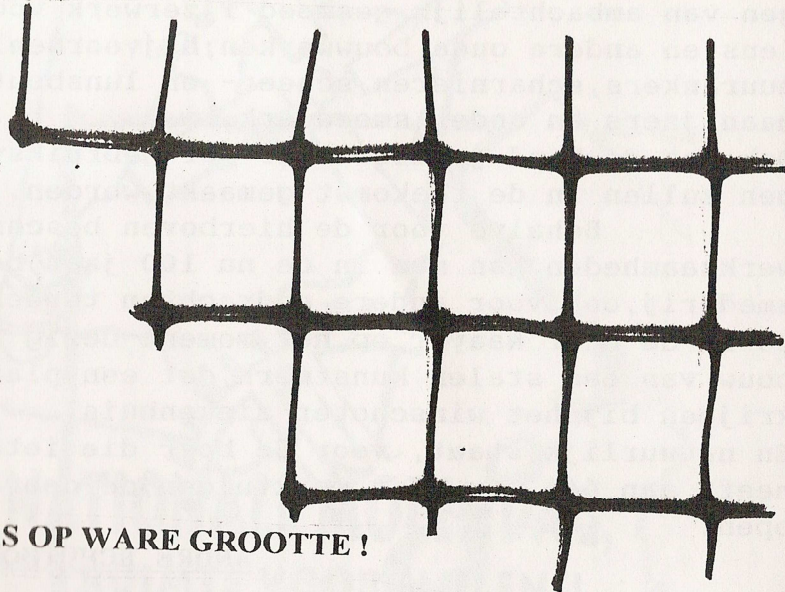
ANDRÉ SCHUTHOF

BIOTOOPNIEUWS.

Op 19 januari 1995 hebben de Gedeputeerde Staten van Groningen mijn bezwaar tegen het bestemmingsplan Buitengebied Finsterwolde gedeeltelijk gegrond verklaard. Dat betekent dat houtteelt niet kan worden toegestaan in een gebied van 750 m ten oosten en ten zuiden van de molen Ganzedijk. Nadien heb ik met de gemeente Reiderland gecorrespondeerd (en op 10 maart j.l. samen met mevr. Koster gesproken) over een molenbeschermingszone voor het bestemmingsplan Ganzedijk. Hierover komt nog bericht.

Bij de gemeente Vlagtwedde begint begrip te komen voor het biotoopprobleem. Men wil proberen een deel van de dichte boombeplanting bij de standerdmolen te Ter Haar te verwijderen. Bourtange is een andere zaak.

De Afdeling Rechtspraak van de Raad van State wint nader advies in over de niet-juridische aspecten van mijn beroep tegen het bestemmingsplan Vriescheloo. De beslissing zal dus nog wel even op zich laten wachten.
Bé Domkens.

DIT IS OP WARE GROOTTE!

WAT IS DIT VOOR EEN MOLENZAAK?

6

Excursie op zaterdag 8 april a.s.

Op zaterdag 8 april a.s. wordt er weer een excursie georganiseerd. Vertrek om 8.00 uur van molen Berg te Winschoten.

De reis gaat eerst naar zaag- en korenmolen De Fram in Woltersum. Hier wordt de molen van boven tot onderen doorgenomen. Vervolgens gaat de tocht langs diverse molens die niet worden bezichtigd. De korenmolen De Meeuw in Garnwerd is de volgende molen die wordt bezocht.

De middagpauze wordt gehouden in café Hamming (bij de molen) in Garnwerd.

Via Feerwerd wordt de tocht voortgezet naar de zeskante korenmolen in Niebert waar mulder Eppie Broekema een rondleiding zal geven. Als laatste zal de molen van Snijders in Norg worden bezocht. Hier kunnen de Bilau-wieken worden bekeken die door smederij J. Burema in Oudeschans zijn gemaakt.

Het lijkt weer een interessante excursie te worden.

Opgave bij Gerda Koster, tel 05970-24045

Nee C.J. de V.
Het wordt

Zo als altijd
C.S.

ONZE NIEUWE, HOOGST
MODERNE TOURBUS. MILIEUVRIENDELIJK.
TOPSNELHEID 10 KM/H.

GEZOCHT !

Vakliteratuur over molens, met name over de bouw van Belgische roeden.

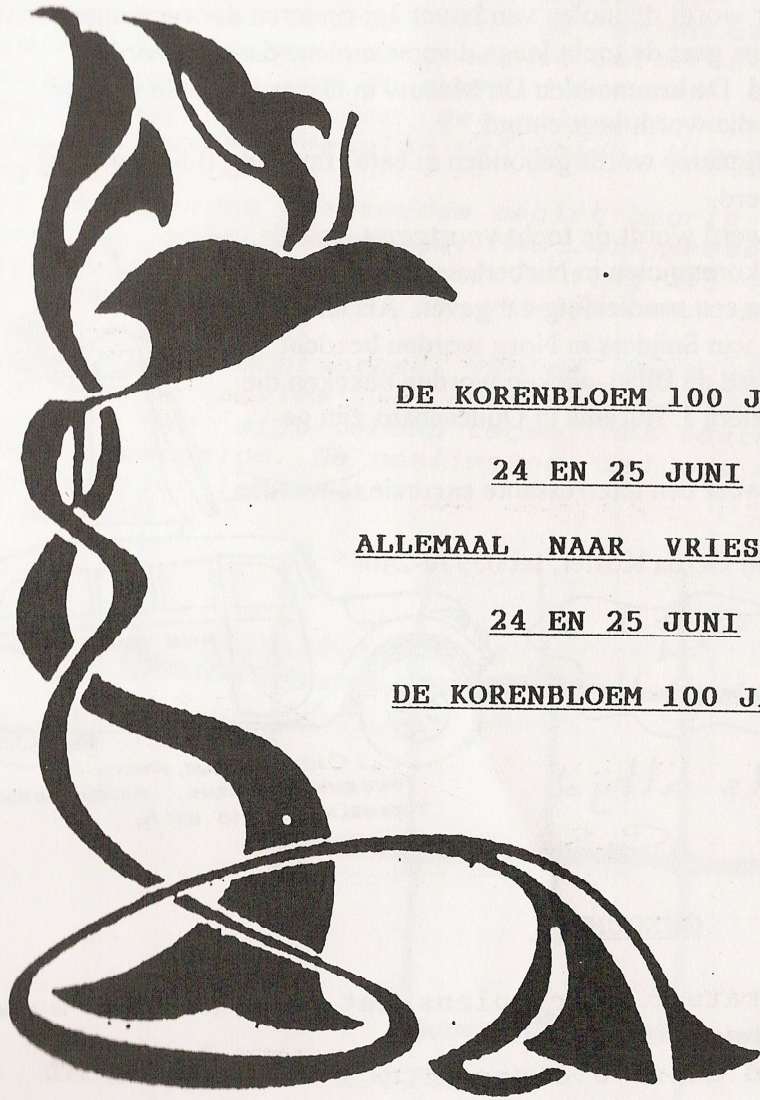
Gevraagd door: J.J. Naayer.

Voorstraat 26

9696 XH Oude Schans

tel. 05977-291

DE KORENBLOEM 100 JAAR

24 EN 25 JUNI

ALLEMAAL NAAR VRIESCHELOO

24 EN 25 JUNI

DE KORENBLOEM 100 JAAR

ALLERHANDE.

Molenaars????????? vraag onze molenwerkgroep
Iemkers????????????? vraag onze molenwerkgroep
Genealogisten????? vraag onze molenwerkgroep

'n Man gezien met een groot zwart ding voor zijn gezicht?

Niet schrikken...want dat is VIDEO-LUKAS

Hij maakt opnamen van de Dellen, de Westerse en de Noordstar.

Misschien te bewonderen tijdens de nieuwjaarsvisite.

Vanuit deze plaats oprechte bewondering voor onze nieuwe leden die op bovenstaande molens fanatiek in de weer zijn.

JELLY, VAN HARTE BETERSCHAP

KUSSIE VEUR FLIPPIE

Hilvert en Ernestien welkom in het bestuur

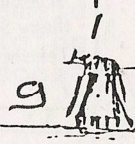
PINKSTERMAANDAG NOORD-DUITSE MOLENDAG

"De Dellen" is in reparatie (kleppen) en dus is de zoete inval zolang op de maandagavond bij goed weer op de "Westerse" onder de bezielende leiding van Lemminga.

Alle snötneuzn mogen komen.

LUKAS, LUKAS, zo praten wij niet over Lemminga
Lemminga Oud!!!! De duvel is oud!

BÉ BEDANKT

Open dagen OOST-GRONINGER MOLENS

• 6 mei	molen	in Noordbroek
• 13 mei		Nationale Molendag
• 20 mei	molen	Vrieschelo
• 27 mei	molen	in Ganzedijk
• 3 juni	molen	in Noordbroek
• 11 juni		Oost-Groninger molendag
• 17 juni	molens	in Veelerveen, Vrieschelo en Weddermarke
• 24 juni	molen	in Winschoten
• 1 juli	molen	in Ganzedijk, Noordbroek
• 8 juli	molens	in Veelerveen, Vrieschelo en Weddermarke
• 15 juli	molen	in Overschild
• 22 juli	molen	in Winschoten
• 29 juli	molen	in Bourtange
• 5 aug.	molen	in Noordbroek
• 12 aug.	molen	in Bourtange
• 19 aug.	molen	in Overschild
• 26 aug.	molens	in Winschoten
• 2 sept.	molen	In Ganzedijk, Noordbroek
• 9 sept.		Nationale Monumentendag
• 16 sept.	molen	in Farmsum,
• 23 sept.	molens	in Veelerveen, Vrieschelo en Weddermarke
• 30 sept.	molens	in Winschoten

• De vereniging stelt u in de gelegenheid om de molens in de regio te bezoeken, door ze op verschillende zaterdagen open te stellen en te "bemannen".

• De hier boven genoemde molens zijn geopend van 10.00-12.00 uur en van 13.00-16.00 uur.

• Oude Pekela i.v.m. de komende restauratie is de molen gesloten

• Farmsum. Deze molen is elke dinsdag en donderdag n.m. geopend, met uitzondering van de schoolvakantie's

• Vriescheloo, elke zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur geopend

• Nieuw Scheemda, De Dellen en de Westerse molen, elke maandag avond tot zon's ondergang.

• Eemshaven, De Goliath elke zaterdag van 14.00 - 16.00 uur

UIT DE VOORJAARSVERGADERING

De voorjaarsvergadering op 25 maart j.l. werd door 28 leden bezocht. De belangrijkste punten:

- De vereniging telde 31 december 1994 96 leden (v.j.92) waarvan 12 actief in opleiding en 16 geslaagde leden actief in Oost-Groningen.

- Er was over 1994 een klein batig saldo. Aan de penningmeester Gerda Koster werd decharge verleend.

- De kascommissie voor 1995 bestaat uit Ida Wierenga en Fré Meeuwes, reserve Harm Prenger.

- Sietske Bezema en Gerda Koster werden herkozen in het bestuur. In de plaats van Bé Oomkens komen in het bestuur Ernestine Bartelds en Hilvert Bossen. Ernestine zal het secretariaat waarnemen.

- Ook voor 1995 komt er een rooster van maaldagen. Om te sporen met de Groninger Molendag wordt 11 juni a.s. van 12.00 - 17.00 uur onze molenzondag (voor een beperkt aantal molens). Het rooster staat elders in dit nummer.

- De voorjaarsexcursie op 8 april a.s. blijft dicht bij huis. Woltersum en Niebert + ?? staan op het programma.

- De fam. van Slooten heeft woning plus het houtzaagmolentje te Wedderveen te koop. Daardoor bestaat er grote onzekerheid over de voorgenomen restauratie. Onbekende fondsen hebben onze vereniging f.3.000,- en f.6.000,- overgemaakt om mee te helpen de restauratie financieel mogelijk te maken.

- De Vereniging Vrienden van de Groninger Molens houdt op 20 april a.s. een vergadering in Groningen. De vereniging beschikt over grote lijsten voor tentoonstelling van foto's etc. Grieto de Vries regelt dat.

- De afdeling Groningen van het Gilde van Vrijwillige Molenaars houdt op zaterdag 22 april a.s. een contactbijeenkomst in Paterswolde.

- De hobby-muhler in Ost-Friesland hebben op de 2e Pinksterdag een open dag.

- Er heeft zich opnieuw een vrijwilliger aangemeld om mee te helpen in de stand van onze vereniging op beurzen etc. Sietske Bezema is contactpersoon

DE HUISZWAM !

Een ware ramp; ook voor molens.

Over huiszwam is de laatste tijd veel te horen. Na een onlangs gehouden enquête blijkt deze zwam meer voor te komen dan verwacht.

Vooraf in woningen komt deze zwam veel voor.

Tot mijn grote schrik vond ik deze zwam ook in de kap van de Westerse (deze molen heet eigenlijk ook de Onrust).

Over de bestrijding moet niet te licht gedacht worden.

De echte huiszwam (*Serpula Lacrymans*) is de gevaarlijkste hout aantastende schimmel in gebouwen.

De latijnse naam betekent zoveel als; de voortkruipende huilende.

De zwam vormt dunne draden (hyfen) die het hout aantasten en als vertakt stelsel uitgroeien tot het myceleum of zwamvlok.

Dit ziet er uit als een vlokkige witte massa.

De hyfen kunnen dikke strengen vormen.

In eerste instantie heeft de zwam vocht nodig om te groeien; daarna produceert de zwam zelf vocht in de vorm van waterdruppels, die er uit zien als tranen. Aangenomen wordt dat via de hyfenstrengen water en voedselstoffen worden getransporteerd van nat naar droog en vervolgens wordt dit droge hout weer aangetast.

De gemiddelde groeisnelheid is 0,8 cm per dag.

In een later stadium, wanneer de zwam rijp is, vormt zich het vruchtlichaam.

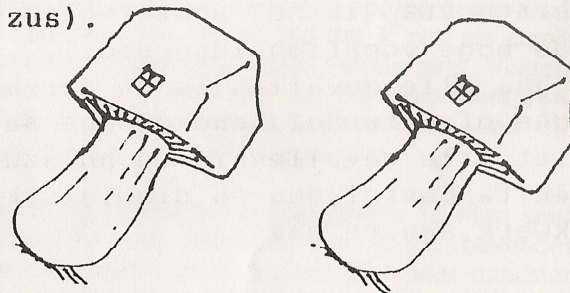
Dit vruchtlichaam varieert in grootte van enkele centimeters tot 1 meter of meer en kan naar petroleum ruiken.

DE HUISZWAM 2.

Dit lichaam kan miljoenen sporen produceren, deze zijn met het blote oog niet te zien.

Een verzameling sporen is te zien als een roodbruine neerslag.

(noot van de redactie: mijn (sietske) zus heeft er ook last van gehad en die had elke dag weer een bruinrode stoflaag op alles in haar huis en het was dus niet alleen een huilende zwam, maar een nog harder huilende zus).

HET LEEFMILIEU.

In praktisch alle gevallen van huiszwam spelen vochtproblemen een rol.

Vocht is echter geen voorwaarde voor de zwam om te overleven, want hij produceert zelf vocht door het afbreken van het hout.

Voorwaarden voor de ontwikkeling van de huiszwam zijn:

- * vochtig micromilieu
- * aanwezigheid van (hemi)cellulose (=houtprodukten)
- * hout met een vochtgehalte van 20-30%
- * slechte ventilatie
- * temperaturen van 3-26'

Bij 26' stopt de groei.

Loopt de temperatuur, gedurende langere tijd, op; dan sterft de zwam.

Bij temperaturen onder de 3', treedt er alleen een groeistop op.

Zelfs bij langere vorst perioden blijft de zwam in leven.

DE HUISZWAM 3.

MAATREGELEN.

Men moet zeer zorgvuldig en rigoures te werk gaan één klein plekje laten zitten heeft tot gevolg dat de zwam zich in enkele jaren weer volledig manifesteerd!

Dit geldt ook voor de sporen!

De eerste stap is het achterhalen van de oorzaak van de hoge vochtigheidsgraad.

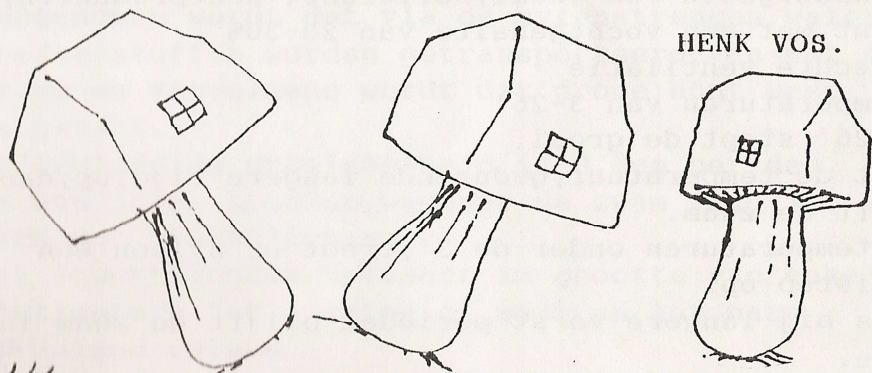
In bijna alle gevallen is de oorzaak van bouwtechnische of waterhuishoudkundige aard.

In niet alle gevallen is de huiszwam met chemicaliën te bestrijden en dikwijls komt er veel breekwerk aan te pas.

Dus:

- 1-vochtprobleem opsporen
- 2-aangetast materiaal weghalen
- 3-behandelen met chemicaliën

De toegestane chemicaliën zijn alle in meer of mindere mate schadelijk voor mens en milieu. De effectiviteit is ook niet altijd optimaal. Onderzoek naar goedkopere en milieuvriendelijker methoden is in volle gang.

HENK VOS.

Theorieles en het wij-gevoel

Onze voorzitter heeft te kennen gegeven dat het bestuur bezoek van gediplomeerde leden tijdens de theorieles op prijs zal stellen. Met elkaar maken we de club en hierin neemt de opleiding een belangrijke plaats in. Om de onderlinge band, het "wij-gevoel", te bevorderen leek het mij een goede gedachte van het bestuur om ook via deze lessen contacten te leggen en te behouden met de nieuwe lichte molenaars. Voor de "afgestudeerden" wil ik verslag doen van mijn bezoek.

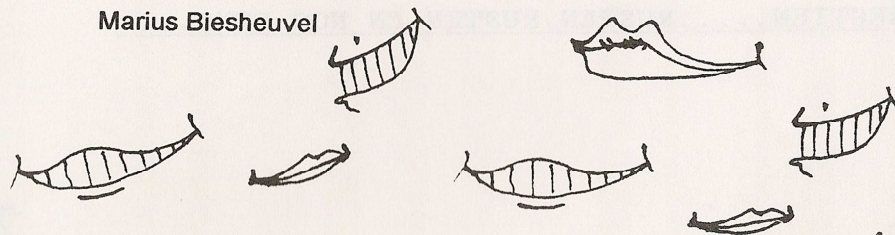
Zaterdag 25 februari heb ik gehoor aan deze oproep gegeven. Ik heb nog goede herinneringen aan de tijd dat ik zelf als cursist getrouw om de veertien dagen naar Oude Pekela ging. Volgens mij heeft een ieder die zijn opleiding via De Molenwerkgroep Oost-Groningen heeft gehad, goede herinneringen aan zijn opleidingstijd (pluimpje voor de organisatoren).

De groep mensen die ik ontmoette was ongeveer 15 man sterk (niet geteld), waaronder vier bestuursleden. Oude bekenden maar ook nieuwe gezichten heb ik gezien. Een paar cursisten miste ik. Na even bijpraten, kop koffie en koek, begon de les.

De wieken werden behandeld. Weet U nog alle onderdelen bij naam en het verschil tussen een Ten Have en een Van Riet wieksysteem? Hoe worden de kleppen bediend? Waarom zit er een "bek" in het zeil? Ga zo maar door. Tijdens het tweede deel van de les kregen we een stuk touw om het knopen te leren. De platte knoop, de mastworp en de schootsteek gaven geen problemen, de paalsteek gaf meer moeite. De takeling die ik maakte kon er mee door maar het resultaat van een splitsing van twee touwen leek nergens op. Zou U het nog kunnen?

Gelukkig werd mij de rol van "De gediplomeerde molenaar die dus alles weet" niet toebedeeld, ik wist echt niet alles meer. Al met al was het voor mij een leuke en ook leerzame ochtend. Ik wil U aanraden om ook eens op bezoek te komen om zo op de hoogte te blijven van dit aspect van onze club.

Marius Biesheuvel

ALLERHANDE

TE LEEN!

62 fotolijsten --- kontaktadres Grieto de Vries
Evenals de tekeningen van Sipman.

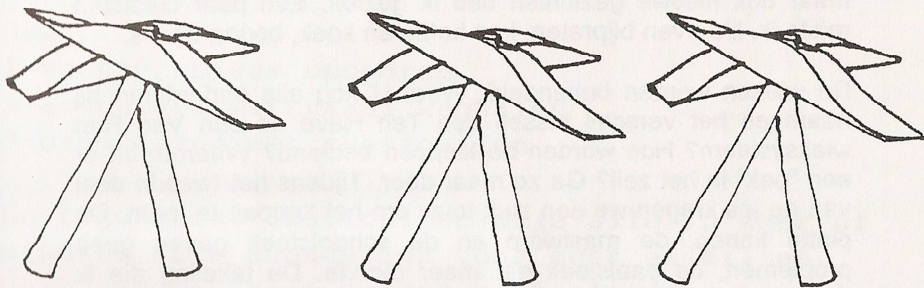
De stichting de Groninger molen is grensover-
schrijdend bezig. EEN GOEDE ZAAK.

Ook de Groninger molens folder is in het Duits
gemaakt! Dus aanvragen voor je molen!

BÉ BEDANKT

Billen leren! Lemminga bellen!

Billen leren! a.s.vrijdag op de Noordstar.

Buurma is met pensioen en wil voor de
molenwerkgroep graag wat doen.

Dus, heb je een beurs of wat te verstellen

BUURMA BELLEN.

ERNESTIEN.....RUSTEN, RUSTEN EN NOG EENS.....

